

Prof. dr hab. Leszek Leszczyński
Katedra Teorii i Filozofii Prawa
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

**Ocena osiągnięć naukowych oraz aktywności
naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej
dr Rafała Poździka
(Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)**

Recenzja niniejsza, przy ocenie osiągnięć i aktywności naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej dr Rafała Poździka, opiera się na kryteriach określonych w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w dziedzinie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595) ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w dziedzinie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 455), jak również na regulacjach rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. Nr 196, poz. 1165) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. Nr 204, poz. 1200).

I

**Ocena osiągnięcia naukowego, określonego w art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy
z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym
oraz stopniach i tytule w dziedzinie sztuki**

1. Ogólna ocena założeń pracy

Praca zgłoszona przez habilitanta jako osiągnięcie naukowe, zatytułowana „Ocena i wybór projektów do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności” została opublikowana w

2013 r., a więc przed niemal trzema laty. Należy jednak pozytywnie ocenić ją z punktu widzenia aktualności wyprowadzonych w jej ramach twierdzeń, zwłaszcza, że w istocie rozważania i ustalenia mają obok wymiaru dogmatycznoprawnego (związanego z europejskimi i krajowymi regulacjami i praktykami decyzyjnymi dotyczącymi oceny i wyboru projektów współfinansowanych z funduszy unijnych) także bardziej uniwersalny wymiar teoretycznoprawny (głównie w kontekście pewnych kategorii teoretycznych oraz zakresu sądowej kontroli administracji).

W moim przekonaniu brak jest podstaw do zgłoszenia zastrzeżeń odnoszących się do wyboru tematu, zarówno w kontekście bezpośrednio przedmiotowym (zagadnienie stanowi bowiem przedmiot metodologicznie wyodrębniony) jak i w kontekście jego powiązań z zagadnieniami prawa Unii Europejskiej oraz styku tego prawa z prawem polskim.

Praca, w wymiarze dogmatycznoprawnym, napisana jest na pograniczu dyscypliny mającej za przedmiot prawo Unii Europejskiej oraz prawo postępowania administracyjnego z kontekście problematyki sądowej kontroli administracji na gruncie regulacji ustawy z 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Ten ostatni aspekt nie stał się wprawdzie decydujący w kontekście analizy samych uregulowań ustawy, niemniej nie mógł nie odnieść się do modelu sądowej kontroli administracji „ustanowionego” przez tę ustawę. W szczególności rzecz jasna, przedmiotem zainteresowania habilitanta stał się ten zakres tej kontroli, który dotyczył decyzji odnoszącej się do wyboru projektów do finansowania ze wskazanych w tytule Funduszy.

Ukształtował się w ten sposób złożony przedmiot rozprawy, na który składają się nie tylko uregulowania unijne i towarzysząca im praktyka unijna, ale także, i to w wymiarze zasadniczym, polskie procedury administracyjne oraz polski system sądowej kontroli tych postępowań, widziany w dodatku w kontekście modelu sądowej kontroli postępowań i decyzji administracyjnych w ogóle. Idąc zresztą dalej w rozszerzaniu katalogu „pośrednich pól badawczych” ujawnionych w rozprawie, można dostrzec duży potencjał teoretycznoprawny, jaki niesie ze sobą ta rozprawa, kojarzony zarówno z szeregiem konstrukcji teoretycznoprawnych (np. zasady prawa, reguły pozaprawne, rodzaje źródeł prawa, relacje między publicznoprawnym i prywatnoprawnym charakterem regulacji, itp.), relacjami pomiędzy regulacjami i procesami decyzyjnymi urzeczywistnianymi w prawie unijnym i prawie krajowym jak też z wypowiedziami na temat wspomnianego wyżej modelu sądowej kontroli administracji w Polsce. Tym samym powyższa perspektywa teoretycznoprawna dotyczy relacji pomiędzy sądowym i administracyjnym typem stosowania prawa oraz problematyki krajowego decydowania administracyjnego

przedsiębranego na złożonej podstawie normatywnej, składającej się po części z regulacji unijnych a po części - krajowych (z odpowiednim rozróżnieniem treści materialnoprawnych i proceduralnych w ramach obu tych rodzajów regulacji normatywnych). Wyraźny ładunek teoretycznoprawny zawarty w powyższych kwestiach ma znaczenie z punktu widzenia m.in. kompleksowości widzianej w perspektywie cech całego porządku prawnego, na gruncie którego twierdzenia pracy są wypowiediane. I właśnie ta perspektywa, siłą rzeczy interesująca mnie jako teoretyka prawa, posiadającego także doświadczenie orzecznicze w zakresie sądowej kontroli administracji, będzie głównym punktem odniesienia dla formułowania ocen tej pracy, w ramach których prezentacja samych regulacji unijnych oraz odpowiadających im regulacji krajowych stanowić będą .

Autor, jeśli idzie o problem polskiego modelu sądowej kontroli administracji, nie mógł w tej pracy odnieść się do zmian w ustawie o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, dokonanych ustawą z dnia 9 kwietnia 2015 r. (Dz.U. 2015 poz. 658), zwiększających rolę sądu w merytorycznym orzekaniu w toku sądowej kontroli administracji, niemniej można założyć, że nowelizacja ta, niezależnie od ewentualnej oceny zakresu zmiany w kontekście dopuszczenia merytorycznej zawartości orzeczeń sądowych, poszła w jakimś przynajmniej stopniu w kierunku, którego zasadność została kilkakrotnie wyrażona w ramach rozprawy. Jeśli czegoś w tym kontekście w pracy brakuje, to jeszcze bardziej pogłębionych rozważań wariantowych modeli sądowej kontroli administracji, także w ujęciu porównawczym, bowiem w skali europejskiej elementy orzekania merytorycznego stanowią już powszechny składnik sądowej kontroli administracji.

Praca autora obejmuje problem sądowej kontroli systemu oceny i wyboru projektów współfinansowanych w funduszy unijnych w sposób kompleksowy. Nie stanowi to wprowadzie cechy wyjątkowej, jeśli idzie o prace zgłaszane jako osiągnięcie naukowe w procedurze habilitacyjnej, niemniej, w tym zakresie spełnia ona wymóg istotnego wpływu na rozwój dyscypliny naukowej i doktryny prawniczej w ogólności.

Poprawnie określony został, jak się wydaje, podlegający badaniu okres programowania (2007-2013). Jakiś bowiem okres musiał stanowić czasowe ramy badań, a jeśli udało się odnaleźć w praktyce tego okresu pewne cechy uniwersalne, zachowujące aktualność, jak pisze autor, także w okresie 2014-2020, to świadczy to z jednej strony o wystarczalności takiej perspektywy czasowej badań jak również o powstawaniu konstrukcji w miarę

trwałych także na gruncie prawa UE, niekoniecznie z taką trwałością kojarzonym w powszechnym odbiorze tego prawa.

Bezpośredni kontekst teoretycznoprawny mają także ustalenia autora w zakresie rozróżnienia materialnoprawnej podstawy przedmiotowych regulacji (wynikających w prawa unijnego) oraz krajowych podstaw normatywnych dla decydowania administracyjnego przez organy oceniające i wybierające projekty (standardy konstytucyjne, ustawowe oraz w pewnym zakresie - podustawowe). Autor dokonuje tu prawidłowych ustaleń, w ramach których stara się dokonać pomiaru autonomii państw członkowskich. Wiąże bowiem same procedury administracyjne z aksjologią państwa prawnego oraz zasadami postępowania administracyjnego, wynikającymi nie tylko z regulacji proceduralno-administracyjnych jak i konstytucyjnych.

2. Ocena tez szczegółowych pracy

Układ pracy skonstruowany jest prawidłowo. Pozwala na precyzyjne wyodrębnienie szczegółowych przedmiotów poszczególnych części pracy oraz służy poprawnie jasnej prezentacji toku wywodu, prowadzącego od analizy przepisów oraz wytycznych unijnych w zakresie procedur krajowych oraz zasad związanych z ocenami i wyborem projektów (rozdz. I i II) oraz przez analizę regulacji krajowych mających wpływ na ocenę projektów zarówno w ramach perspektywy finansowej okresu 2000-2006 jak i, stanowiącej zasadniczy przedmiot pracy, okresu 2007-2013 (rozdz. III i IV) aż po kwestie proceduralne, związane z postępowaniem administracyjnym i sądową kontrolą tych działań (rozdz. V, VI i VII).

Praca jest poprzedzona prawidłowo skonstruowanym Wstępem, w którym autor określa cele, charakteryzuje przedmiot i profil jego ujęcia a także określa metodologię prowadzonych przez siebie badań.

Z kolei obszernie Zakończenie (s. 405-432), jest nie tylko podsumowaniem ustaleń pracy oraz podkreśleniem podstawowych wniosków, bowiem zawiera także, obok uwag *de lege lata* (które w jakimś sensie spełniają cechy podsumowania), także wnioski *de lege ferenda*, które, jak to podkreśla autor w autoreferacie (s. 4), zostały częściowo uwzględnione w wydanej już o opublikowaniu recenzowanej pracy ustawie z 2014 r., obejmującej perspektywę implementacyjną okresu 2014-2020. W tym kontekście jednak, mimo zalet ukazania szerszej perspektywy merytorycznej, można zauważyć, że w Zakończeniu autor tylko w niewielkim stopniu odniósł się do „zapowiedzi” podniesionych

we Wstępie pracy, co stanowi pewną wadę metodologiczną oraz pewną niedogodność dla czytelnika, chcącego porównać autorskie zamierzenia i wyniki przeprowadzonych badań i rozważań oraz, chociażby ogólnie, ocenić w związku z tym efektywność działań autora.

Oceniając poszczególne rozdziały pracy chciałbym podkreślić, iż mimo, że obejmują dwie wspomniane wyżej perspektywy (regulacji unijnych i krajowych w rozdz. I - IV oraz procedur administracyjnych i sądowej kontroli administracji w rozdziałach V - VII), zachowują taki stopień łączności formalnej i merytorycznej, który umożliwia ich całościowe potraktowanie (jako części jednej pracy).

Rozdziały I oraz II stanowią, według mojego rozeznania, pierwsze w literaturze polskiej tak pełne omówienie z perspektywy oceny i wyboru projektów zagadnień dotyczących funduszy unijnych oraz zasad ich wdrażania. Autor dokonuje poprawnej systematyzacji i analizy dorobku prawnego w tym względzie, przedstawia wpływ i wzajemne relacje regulacji unijnych i polskich. Ponadto na podstawie analizy przeprowadzonej w tych rozdziałach autor wyznacza pewne uniwersalne zasady dla państw członkowskich w zakresie postępowań administracyjnych dotyczących oceny i wyboru projektów. Rozszerza ponadto bezpośrednie pole badawcze, jako że oprócz analizy regulacji obowiązujących w trakcie, stanowiącego podstawowy przedmiot rozprawy, okresu programowania na lata 2007–2013, przedstawione zostały zasady i procedury obowiązujące we wcześniejszych perspektywach finansowych oraz założenia nowego okresu programowania na lata 2014–2020. Przeprowadzone badania tym samym z jednej strony nabierają również znaczenia komparatystycznego, pozwalając w konsekwencji na wyznaczenie unijnego standardu prawnego w zakresie oceny i wyboru projektów, co jest niezbędne do prawidłowego stosowania regulacji polskich.

W rozdziałach III oraz IV autor dokonał wyczerpującej porównawczej analizy przepisów krajowych mających bezpośredni lub pośredni wpływ na ocenę projektów, a następnie ich wybór do wsparcia lub odmowę dofinansowania. W rozdziale III omówione zostały regulacje prawne i dokumenty programowe obowiązujące w latach 2000–2006. Zastosowana analiza historyczna i porównawcza umożliwiła autorowi dokonanie ustaleń, które później trafnie wykorzystuje w trakcie oceny czy zastosowany aktualnie system kontroli wyników oceny projektów jest efektywny oraz implementuje doświadczenia płynące z poprzednich okresów programowania. W rozdziale czwartym dokonano natomiast szczegółowej analizy krajowych przepisów oraz dokumentów programowych obowiązujących w latach 2007–2013. W wyniku przeprowadzonych badań autor trafnie przyjmuje, że wynik postępowania konkursowego stanowi władcze i jednostronne

rozstrzygnięcie administracyjne. Dzięki ustaleniu charakteru prawnego aktu przyznania lub odmowy przyznania dofinansowania z funduszy unijnych, jest możliwa ocena legalności działań właściwych instytucji.

W rozdziałach V i VI autor pokusił się o dokonanie pogłębionej analizy trybu konkursowego wyboru projektów, jak również procedur odwoławczych, akceptując formułę konkursu jako formę wyboru projektów.. Badania zawarte w tych rozdziałach stanowią pierwsze w Polsce tak wyczerpujące omówienie zasad i procedur warunkujących zgodność z prawem ewentualnej odmowy wsparcia. Za ważny wkład autora należy uznać ustalenie charakteru prawnego i zakresu postępowania związanego z wyborem projektów lub odmową ich wsparcia, a także analizy roli kryteriów oceny, uprawnień komisji konkursowych oraz mocy prawnej tzw. prawa konkursowego. W rozdziale V określony został katalog zasad mających zastosowanie w trakcie oceny projektów wraz z wyczerpującą analizą sposobu kontroli ich przestrzegania przez właściwe instytucje organizujące konkursy. Za ważny wkład autora należy uznać analizę kształtu i zakresu środków odwoławczych przysługujących wnioskodawcy, jak również przedstawienie ewolucji postępowania odwoławczego na przestrzeni ostatnich lat. Autor dokonał także w moim przekonaniu poprawnej analizy implikacji płynących z wyroku TK z dnia 12 grudnia 2011 r. (s. 318 i n.)

Autor trafnie uchwycił w tej części pracy szczególny charakter postępowań konkursowych oraz postępowań odwoławczych od decyzji konkursowych. Wypowiedział się krytycznie zarówno odnośnie do charakteru decyzji jak i reguł proceduralnych (rezygnacja z regulacji k.p.a. w samych postępowaniach konkursowych przy poddaniu tych postępowań kontroli sądów administracyjnych w kontekście kryterium legalności – s. 303 i n.), przy czym w interesujący sposób rozróżnił oceny dotyczące łączenia elementów administracyjnoprawnych i cywilnoprawnych w ramach procedur i w ramach samych efektów postępowania (decyzja i umowa). Takie hybrydowe procedury, widoczne także w innych sferach (np. procedurach konkursowych w Narodowym Centrum Nauki) będą się z pewnością pojawiać częściej, stąd też ustalenia autora mogą mieć bardziej uniwersalne znaczenie odnośnie do wypracowania stanowiska doktryny dotyczących takich rozwiązań, niż by to mogło wynikać jedynie z przedmiotu recenzowanej pracy.

Chciałbym krótko zwrócić także uwagę na treść rozdziału VII pracy w kontekście jego wartości merytorycznej zarówno w ramach całości ocenianej pracy jak i w ramach wkładu autora do nauk prawnych. Jak podniosłem to wcześniej, właśnie ten rozdział w powiązaniu z rozdziałami V i VI, stanowiąc w istocie metodologicznie w dużej mierze problem

odrębny, przynosi rozważania przeprowadzone na wysokim poziomie merytorycznym. Autor stanął tu „na wysokości zadania”, wchodząc bezpośrednio w problematykę tego aspektu procedur administracyjnoprawnych oraz, co jest zwłaszcza istotne i wartościowe, sądowej kontroli administracji, który dotyczy postępowań konkursowych (np. w kontekście rozróżnienia sposobu kontroli bezpośredniej, sprawowanej przez wojewódzkie sądy administracyjnej oraz kontroli pośredniej, sprawowanej w ramach kontroli kasacyjnej dokonywanej przez NSA – s. 383 i n.). Szerokość ujęcia zaprezentowanego przez autora rozprawy powoduje, że rozważania i ustalenia, mimo, że niekiedy przybierają postać narracji podręcznikowej odnośnie do poszczególnych instytucji prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, uzyskują w pewnym zakresie także charakter teoretycznoprawnego wymiaru problematyki sądowej kontroli administracji, nałożonej na właściwości przedmiotowych postępowań konkursowych.

Autor trafnie, przynajmniej na gruncie aktualnych rozwiązań ustrojowo-proceduralnych, przyjmuje, iż zakres kontroli sądowej nie może wkraczać bezpośrednio w ocenę jakości samych projektów, dokonywaną przez organy administracji. W tym kontekście data wydania pracy uniemożliwiła autorowi ustosunkowanie się do pewnych, także w sumie ostrożnych, zmian w odniesieniu do zakresu i sposobu kontroli sądowej na gruncie art. 145a ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (choćby wiele ocen autora takie zmiany w pewnym zakresie antycypowały). Z całą pewnością konstrukt teoretycznoprawny mógłby tu ulec modyfikacji. Autor w swoich rozważaniach jednak wyraźnie wskazał, iż brak uprawnień do nawet ograniczonego zakresu rozstrzygnięć merytorycznych w toku sądowej kontroli nie tylko nie znajduje podstaw w prawie unijnym, ale także nie sprzyja wszechstronnej ocenie tych postępowań (np. w zakresie możliwości prowadzenia postępowania dowodowego), zwłaszcza z punktu widzenia kontroli treści finalnej decyzji (s. 373 i n.). Dostrzega także przejawy złagodzenia formalizmu w kontroli tych postępowań (s. 371).

Autor próbował ponadto powiązać poszczególne składniki konstrukcji z perspektywą teoretycznoprawną, m.in. łącząc procedury konkursowe z prawem do sądu (np. s. 371, s. 376 i n.) oraz innymi zasadami (s. 295-297), wypowiadając się na temat potencjalnych i aktualnych kompetencji sądów powszechnych i administracyjnych w zakresie sądowej kontroli, włączając klasycznie rozważaną relację pomiędzy prawem powszechnym i prawem kierownictwa wewnętrznego jako podstawa procedur konkursowych a następnie jako podstawa kontroli sądowej, udział nieformalnych (pozasystemowych) kryteriów rozstrzygania (przy innym rozumieniu tej pozasystemowości, niż to ma miejsce np. przy

klauzulach generalnych), wykładnia „logiczno-językowa” (np. s. 315) czy problematykę relacji pomiędzy prawem publicznym i prywatnym (s. 318 i n.). Autorski postulat, wyprowadzony, co moim zdaniem trzeba podkreślić, na gruncie bardzo wyważonych ocen poszczególnych składników postępowań konkursowych i ich kontroli, odnoszący się do uprządkowania stanu prawnego w zakresie różnych aspektów przedmiotowych postępowań konkursowych w kontekście nawiązania do zasady demokratycznego państwa prawnego (s. 296 i n.) stanowi także przejaw wrażliwości autora na systemowe powiązania aksjologii konstytucyjnej ze szczegółowymi rozwiązaniami ustawowymi i podustawowymi.

Nawiązywanie przez autora do konstrukcji teoretycznych z jednej strony wzbogaciło ujęcie prezentowane w pracy, wywołując zwłaszcza u teoretyka prawa (w dużej mierze uwarunkowane subiektywnie) oczekiwania większe niż zrealizowany zakres takich rozważań i ustaleń. Zaktualizowana została perspektywa badawcza, która dla autora skoncentrowanego na prezentacji procedur konkursowych w różnych aspektach nie zostały należycie docenione. Autor „stosuje” więc do swoich ustaleń kategorie teoretycznoprawne, nie tylko nie prezentując ich obrazu ukształtowanego w literaturze, ale dodatkowo nie poddając ich bardziej szczegółowej i precyzyjnej analizie. A mogły one znacznie wzbogacić dogmatycznoprawny co do zasady kąt ujęcia. Niezależnie od zagadnień wskazanych w poprzednim akapicie, należy do tych zagadnień także niejako podstawowa kwestia teoretycznoprawnych relacji pomiędzy prawem Unii i prawem krajowym w kontekście wyznaczonego w niniejszej pracy przedmiotu. W szczególności przydatne byłoby określenie rodzajów występujących tu sprzeczności (kolizji normatywnych), niekiedy nawet sygnalizowanych w pracy, ale nie wywołujących rozważań wyraźnie pogłębionych od strony teoretycznoprawnej (np. co do sposobów ich usuwania, co miałyby szczególne znaczenie w świetle istnej dla autora wartości skuteczności). Autor wprowadzie ustala ogólnie tę relację w ramach relacji autonomii prawa krajowego przyznanej przez przepisy unijne (np. s. 16 i n.) czy też analizuje znaczenie pojęcia decyzji na gruncie prawa unijnego, niemniej dla pełniejszego obrazu głębsze rozważania z całą pewnością nie okazałyby się zbędnymi.

Podobnie, wskazanej przez autora tezie o efektywności jako podstawowym kryterium wartościowania dla przedmiotowych procedur konkursowych nie towarzyszy (co dla urzeczywistniania perspektywy teoretycznoprawnej ma zawsze istotne znaczenie) wyjaśnienie przyjętego rozumienia pojęcia efektywności czy też wyróżnienia tych jego

aspektów, które w ramach oceny procedur konkursowych mają lub mogą (powinny) mieć najważniejsze znaczenie.

3. Konkluzja

Reasumując, oceniana wyżej rozprawa jest dziełem opartym na przemyślanym założeniu badawczym, realizowanym w sposób metodologicznie i merytorycznie konsekwentny, a przy tym twórczy, umiejętnie prezentującym istotne składniki przedmiotu pracy. Wskazane wyżej „uchybień” o charakterze teoretycznoprawnym nie mogą dezawuować wysiłku i rezultatów pracy autora, nakierowanych na zupełnie inną perspektywę badawczą. Praca wypełnia w zakresie tej perspektywy lukę w zakresie prezentacji problematyki oceny projektów z Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (odnosząca się do podobnej problematyki praca P. Krzykowskiego pt.: *Podział środków unijnych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych w orzecznictwie sądów administracyjnych w latach 2008–2011*, Olsztyn 2012, dotyczy jedynie niektórych problemów, które porusza w swojej książce habilitant, obejmując ponadto jedynie środki unijne wdrażane w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych). Będąc tym samym osiągnięciem naukowym, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy, stanowi znaczny wkład w rozwój nauk prawnych.

II.

Ocena pozostałych osiągnięć oraz form aktywności naukowej

Habilitant wskazał w zakresie pozostałych osiągnięć naukowych i form aktywności naukowej opracowania, z których dwa mają charakter pozycji monograficznych a pozostałe – pozycji bądź stanowiących artykuły naukowe lub rozdziały w pracach zbiorowych bądź innych pozycji, nie mających ściśle charakteru twórczego.

Recenzja dorobku habilitanta, przy założeniu, że nie może to być decydujący element oceny, powinna odnieść się także do jego objętości, mierzonej w liczbie publikacji do takiego dorobku zaliczonych. Kwalifikacja taka umożliwia bowiem ustosunkowanie się nie tylko do ilości ale też do tempa prezentacji rezultatów badań oraz ewentualnego postępu w

stosunku do okresu poprzedzającego okres oceniany (w tym przypadku – okres po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych).

W powyższym kontekście należy stwierdzić, że habilitant, uzyskawszy stopień doktora w roku 2005, legitymując się do tego momentu 12 publikacjami, w okresie po uzyskaniu tego stopnia wzmocnił statystycznie swój dorobek o ok. 30 pozycji naukowych, co liczbowo jest osiągnięciem znacznym, zwłaszcza, jeśli tę liczbę nałoży się na stosunkowo krótki okres upływający od uzyskania stopnia doktora (10 lat) oraz na objętość poszczególnych prac, wśród których znajdują się także pozycje zwarte, książkowe, zawierające też m.in. komentarze. Wśród tych publikacji znajduje się pięć monografii, wydanych między rokiem 2006 i 2013 (wliczając w ten zbiór także omówione wyżej podstawowe osiągnięcie naukowe).

Tak ustalona liczba monografii uwarunkowana jest wszak potraktowaniem III (2010) wydania pracy „Fundusze unijne” (którego pierwsze wydanie miało miejsce w r. 2008, a II – w roku 2009), będące wydaniem poprawionym i uzupełnionym, jako pracy w pewnym sensie odrębnej. W mojej ocenie, zabieg taki może być uzasadniony przez zakres elementów nowości merytorycznej. Na gruncie dokonanej przeze mnie analizy porównawczej należy stwierdzić, iż w zakresie zmian dokonanych w wydaniu II (2009) i III (2010) książki pt. „*Fundusze unijne. Zasady finansowania projektów ze środków unijnych w Polsce w latach 2007-2013*” w stosunku do wyd. I (Lublin 2008), wydanie II uwzględniło przede wszystkim zmiany wprowadzone wejściem w życie w 2009 nowej ustawy o finansach publicznych. Ustawa ta wprowadziła szereg zmian w zakresie rozliczania dotacji z środków unijnych m.in. wprowadzała tzw. budżet środków europejskich, określa zakres umowy o dofinansowanie czy zasady odzyskiwania dotacji unijnych wykorzystanych w sposób nieprawidłowy. Ponadto w II wydaniu uwzględniono zmiany ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach realizacji polityki rozwoju, na mocy których wprowadzono pełną procedurę odwoławczą oraz drogę sądową w sprawie negatywnej oceny projektów. Wydanie III z kolei (napisane we współautorstwie, co samo w sobie formalnie uzasadnia odrębne potraktowanie tej pracy) uwzględnia zmiany wynikające z wejścia w życie Traktatu Lizbońskiego, kolejnych nowelizacji ww. ustaw oraz obejmuje odniesienia do praktyki wdrażania programów operacyjnych oraz orzecznictwa sądów administracyjnych.

Należy także dostrzec zapowiedzianą w materiałach przygotowanych przez habilitanta kolejne opracowanie wydane pod jego redakcją naukową pt. „*Ustawa o zasadach*

realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020. Komentarz, które ukaże się w marcu 2016 r.

W ramach wydawnictw zwartych znajduje się także opracowania i zbiory aktów prawnych i orzecznictwa, zawierające także elementy komentarza, w których habilitant miał swój udział, zazwyczaj w wymiarze większym niż klasyczne opracowanie artykułowe.

Opracowania oceniane w ramach tego punktu recenzji obejmują kilka zagadnień, mieszczących się co do zasady w dziedzinie nauk prawnych zajmującej się prawem Unii Europejskiej.

Pierwszym z nich jest prawo konkurencji, w ramach którego habilitant opublikował pierwsze opracowania jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora. Monografia oparta na rozprawie doktorskiej, zatytułowana „Dystrybucja produktów na zasadzie wyłączności w Polsce i Unii Europejskiej” (Lublin 2016) łączyła kontekst teoretyczny i praktyczny. W okresie po uzyskaniu stopnia doktora habilitant zajmował się orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości oraz orzecznictwem sądów polskich (głównie SN) z zakresu prawa konkurencji. Prace te charakteryzują się staranną konstrukcją, dobrym warszatem i bazą bibliograficzną oraz dobrym poziomem merytorycznym w ujęciu dogmatycznoprawnym. Na poziomie ustaleń teoretycznoprawnych warto zauważyć starania autora o ustalenie zakresu kreatywności badanych sądów w budowaniu konkretnych standardów, co czyni te prace ważnymi i interesującymi w kontekście często podnoszonego zagadnienia aktywizmu sędziowskiego.

Drugi obszar badawczy obejmuje problematykę polityki spójności, co ma już ściślejszy związek z przedmiotem podstawowego osiągnięcia naukowego habilitanta. Problematyka ta obejmuje wspomniane opracowania zwarte oraz opracowania, mające za przedmiot zarówno materialnoprawną problematykę pomocy z funduszy (opracowanie z „Przeglądu Sądowego” z r. 2011) oraz systemu oceny projektów do finansowania (opracowanie z Europejskiego Przeglądu Sądowego z 2012 r.) a także opracowania wchodzące już bezpośrednio w sądową kontrolę administracji (cztery opracowania z lat 2009-2013). Ten nurt obejmuje także opracowania dotyczące realizacji projektów i zasad wdrażania funduszy. Można w związku z tym stwierdzić, że badania w zakresie tej problematyki, są związane z najbardziej charakterystycznym rysem twórczości naukowej dr Rafała Poździka, stanowiąc jednocześnie dobrą podstawę do formułowania twierdzeń finalnych (na tym etapie badań i w aktualnej perspektywie czasowej), zamieszczonych w podstawowym osiągnięciu naukowym.

Niezależnie od powyższych, podstawowych nurtów badawczych i publikacyjnych habilitanta, w zbiorze publikacji znaleźć można także prace dotyczące jeszcze innych zagadnień. Wprawdzie są one związane z prawem Unii Europejskiej, niemniej obejmują kwestie albo jedynie luźno związane z powyższymi nurtami podstawowymi albo wręcz od nich przedmiotowo odbiegającymi.

Do tych pierwszych zaliczyć można artykuł dotyczący podatku akcyzowego od samochodów osobowych (2005 r.) czy glosę dotyczącą zobowiązań podatkowych VAT (z 2007 r.), natomiast do tych drugich – artykuł o statusie prawnym Karty Praw Podstawowych UE (z 2004 r.). Nawet jeśli opracowania te pochodzą z wcześniejszego okresu, to świadczą o pewnym stopniu wszechstronności autora, a przynajmniej do zgłoszonej w tym kontekście intencji, która może zostać pełniej rozwinięta na następnych, już „pohabilitacyjnych” etapach działalności naukowej habilitanta.

Warto także zauważyć bardziej ogólną cechę twórczości naukowej dr Rafała Poździka, którą jest charakter praktyczny wielu publikacji (w tym także podstawowego osiągnięcia w niniejszym przewodzie). Ma to bez wątpienia związek z wykonywaną przez habilitanta funkcją dyrektorską, sprawowanie której jednak nie niweluje doniosłości naukowej, umiejętnie łączącej warstwę praktyczną z warstwą analityczną.

Autor jest natomiast wyraźnie wstrzemięźliwy jeśli idzie o międzynarodowy kontekst swojej działalności naukowej. W zbiorze publikacji znajduje się bowiem jedno opracowanie anglojęzyczne, mające charakter rozbudowanej glosy do orzeczenia SN z 2008 r. Nie jest też członkiem żadnej międzynarodowej organizacji międzynarodowej a także nie odbył żadnego stażu zagranicznego. Jak na charakter dyscypliny nauk prawnych, która zajmuje się habilitant jest to negatywny element oceny całości osiągnięć naukowych habilitanta.

Podobnie, habilitanta nie przywiązywał dotąd należytej wagi do realizacji projektów badawczych w sformalizowanych ramach grantów, co rzecz jasna samo w sobie nie może być podstawą oceny negatywnej aktywności naukowej (możliwej wszak do realizowania w różny sposób), niemniej świadczy, nawet jeśli weźmie się pod uwagę dodatkowy zobowiązania zawodowe habilitanta, o niemieszczeniu się w coraz bardziej podstawowym, aby nie powiedzieć dominującym sposobie uprawiania nauki, zwłaszcza w młodszych pokoleniach badaczy. Nie kierując klasycznymi projektami badawczymi (w ramach badań podstawowych), jako dyrektor Departamentu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji uczestniczył jednak we wdrażaniu teleinformatycznych projektów unijnych oraz

projektów w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Dr Rafał Poździk wykazuje natomiast dużą aktywność konferencyjną, wprowadzie urzeczywistnianą w skali krajowej, niemniej wiążącą się z prezentacją referatów i wystąpień. W dokumentach habilitacyjnych znajduje się wykaz 36 konferencji, w których habilitant uczestniczył, w tym 9 konferencji, na których prezentował wystąpienia.

Jeśli idzie o działalność redakcyjną, należy zauważyć zaangażowanie recenzyjne habilitanta. Zaznaczyć trzeba ponadto jego działalność ekspercką w ramach Komitetu Rady Ministrów ds. Cyfryzacji, co wiązało się m.in. z wdrażaniem projektów unijnych oraz udziałem w przygotowaniu dokumentów zatwierdzanych przez Komisję Europejską.

III.

Ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej

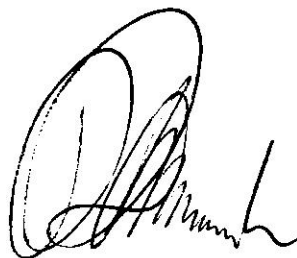
Nie budzi wątpliwości zaangażowanie dydaktyczne habilitanta. Wykonuje on zwykle obowiązki w ramach pensum, polegające na prowadzeniu wykładów i ćwiczeń w ramach przedmiotów „Instytucje i źródła prawa UE”, „Fundusze strukturalne i finansowanie projektów unijnych”, Prawo UE, Swobody rynku wewnętrznego UE” na kierunku Prawo oraz na kierunku Administracja. Na tym ostatnim kierunku, na studium zaocznym, wypromował ok. 20 prac magisterskich i ok. 40 prac licencjackich. Dr Poździk prowadzi także wykłady na różnego rodzaju studiach podyplomowych (zwykle związanych z jakimś aspektem funkcjonowania prawa unijnego), zorganizowanych na UMCS oraz poza macierzystą uczelnią (Lubelska Fundacja Rozwoju, Politechnika Lubelska i University of Minnesota, Stowarzyszenie Sędziów Iustitia czy Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie), będąc promotorem ok. 30 prac dyplomowych.

Z działalności organizacyjnej, poza wspomnianymi obowiązkami dyrektorskimi w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (2009-2012) oraz w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji (2012-2014), należy podkreślić, iż jest członkiem Centrum Studiów Antymonopolowych UW oraz opiekunem naukowym lubelskiego Oddziału Europejskiego Forum Studentów AEGEE.

IV.

Konkluzja recenzji

W oparciu o ocenę dorobku naukowego, stanowiącego znaczny wkład dr Rafała Poździka w rozwój nauk prawnych oraz wykazywaną istotną aktywność naukową a także dorobek organizacyjny i dydaktyczny stwierdzam, że osiągnięcia **dr Rafała Poździka** spełniają **wymóg znacznego wpływu na rozwój nauk prawnych oraz istotnej aktywności naukowej, stawiany osobom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego przez art. 16 ust. 1 powołanej na wstępie niniejszej recenzji ustawy.**

Lublin, 10 lutego 2016 r.

Leszek Leszczyński